

Arbetskyddets verksamhetsplan 2026-2029

Social- och hälsovård, brand- och räddningstjänsten, förvaltning och stödfunktioner

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Innehållsförteckning

Arbetarskyddets verksamhetsplan 2026-2029	1
Innehållsförteckning	2
1. Syfte och tillämpningsområde	3
1.1 Österbottens välfärdsområde	3
2. Ledningens viljeyttring	3
3. Mätbara mål för arbetarskyddet.....	3
4. Ansvar och befogenheter	4
4.1 Närchefer	4
4.2 Arbetstagare.....	4
4.3 Arbetarskyddsfullmäktig	4
4.4 Arbetarskyddskommittén	4
4.5 HR och företagshälsovård	5
5. Beskrivning av arbetsmiljön.....	5
5.1 Social- och hälsovården	5
5.2 Brand- och räddningsväsendet.....	5
5.3 Fastighet, stödfunktioner och förvaltning	5
6. Hot- och riskbedömning.....	5
7. Arbets- och säkerhetsanvisningar	6
8. Utvecklingsområden	6
8.1 Social- och hälsovården, förvaltning och stödfunktioner	6
8.2 Brandväsendet	7
8.3 Utbildning	7
9. Samarbete.....	7
10. Företagshälsovård.....	7
11. Beaktande av arbetarskydd i verksamheten.....	7
12. Uppföljning av arbetsförhållanden	7
12.1 Indikatorer	7
12.2 Uppföljningsmetoder.....	7
12.3 Ansvariga roller	8
13. Uppdatering av verksamhetsplanen	8
BILAGA 1 – Indikatorer för arbetarskyddet (2026–2029).....	8
BILAGA 2 – Källförteckning: Lagar och föreskrifter	9

1. Syfte och tillämpningsområde

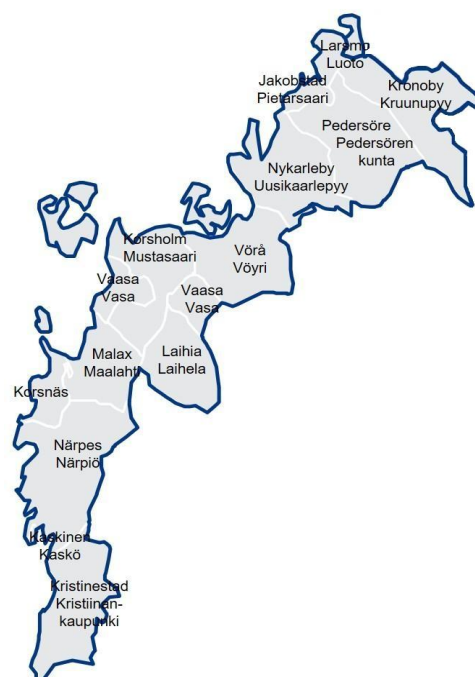
Denna verksamhetsplan beskriver hur arbetarskyddet organiseras, genomförs och följs upp inom Österbottens välfärdsområde (social- och hälsovården samt brand- och räddningsväsendet). Planen baseras på arbetarskyddslagen, arbetsmiljölagstiftningen, lagen om företagshälsovård och interna riktlinjer.

1.1 Österbottens välfärdsområde

Österbottens välfärdsområde är ett av 21 välfärdsområden i Finland. Välfärdsområdet ansvarar för social- och hälsovården samt räddningsväsendet i regionen.

Välfärdsområdet har 179 652 invånare (12/2025).

Österbottens välfärdsområde sysselsätter ca 8 600 personer. Välfärdsområdet är tvåspråkigt och tillhandahåller sin service både på svenska och på finska.

2. Ledningens viljeyttring

Ledningen för Österbottens välfärdsområde förbinder sig att säkerställa en trygg, hälsosam och hållbar arbetsmiljö. Arbetarskyddet är en integrerad del av verksamhetsstyrningen och en förutsättning för säker vård, effektiva räddningsinsatser och personalens välbefinnande.

3. Mätbara mål för arbetarskyddet

- Arbetsplatsolyckor (Haipro: ansvar, trender.)
- Nära ögat -anmälningar (Haipro: trender.)
- Säkerhetsobservationer
- Riskbedömningar (görs årligen på enhetsnivå, behandlas på enheten)
- Introduktion i arbetarskydd (Laatuportti)
- Total sjukfrånvaro (regelbundna sammanfattningar, Exreport)

- Belastningsrelaterad sjukfrånvaro (via företagshälsovården)
- Rökdykarbehörighetsundersökningar (brandväsendet)
- Övningstimmar (brandväsendet)

4. Ansvar och befogenheter

4.1 Närchefer

Närchefen ansvarar för att genomföra riskbedömningar, följa upp arbetsmiljöåtgärder, introducera ny personal, rapportera tillbud och säkerställa att personalen har rätt utrustning och utbildning.

Närchefen bekantar sig med olika handlingsprogram och implementerar dem vid den egna enheten. Närchefen tar regelbundet upp teman och iakttagelser som berör arbetssäkerhet, arbetsvälmående och arbetarskydd, till exempel vid arbetsplatsmöten.

Räddningsväsendets närchefer ansvarar även för uppföljning av insatsrelaterade risker, rökdykarundersökningar, övningstimmar och utrustningssäkerhet.

4.2 Arbetstagare

Lagen om tillsynen över social- och hälsovården förpliktar personalen att anmäla missförhållanden eller hot om missförhållanden som de har observerat och som äventyrar klient- och patientsäkerheten, i första hand till den ansvariga personen för enheten och vid behov till en högre instans, såsom Tillstånds- och tillsynsverket.

Arbetstagare ska följa säkerhetsanvisningar, rapportera risker och delta i utbildningar.

4.3 Arbetarskyddsfullmäktig

Arbetarskyddsfullmäktig deltar som sakkunniga i arbetsplatsutredningar samt i olika arbetsplatsbesök och -möten. De deltar i säkerhetsvandringar, samt vid riskbedömningar och uppföljning av åtgärder.

Arbetarskyddsfullmäktig har ett omfattande samarbete med både interna (t.ex. som sakkunnigmedlemmar i olika samarbetsorgan) och externa aktörer (bland annat företagshälsovården, Tillstånds- och tillsynsverket). De sätter sig självständigt in i verksamheten inom enheterna, följer anmälningar om olycksfall i arbetet och begär vid behov tilläggsutredningar. De stöder och vägleder arbetstagare och arbetsgemenskaper.

4.4 Arbetarskyddskommittén

Arbetsmiljökommitténs uppgift är att främja säkerhet, hälsa och arbetsförmåga på arbetsplatsen samt stödja genomförandet av arbetarskyddsplanen.

Kommittén deltar i bedömningen av arbetsplatsens risker, följer upp arbetsförhållanden och företagshälsovårdens status, behandlar farosituationer och olyckor samt lämnar utvecklingsförslag till arbetsgivaren. Den koordinerar arbetsmiljöarbetet, främjar personalens delaktighet och säkerställer att arbetarskyddsbestämmelserna följs. Kommittén fungerar som ett forum för dialog och samarbete mellan arbetsgivaren och arbetstagarna.

4.5 HR och företagshälsovård

HR ansvarar för personaldata och utbildningsuppföljning.

Företagshälsovården deltar i samarbetet på arbetsenhetsnivå, genom bland annat lagstadgade arbetsplatsutredningar. Företagshälsovården ansvarar för hälsokontroller och medicinska analyser och ger vid behov även råd och handledning till arbetsgemenskaper, till exempel i ergonomiska frågor.

En representant för företagshälsovården får delta i arbetarskyddskommitténs verksamhet som inbjuden expertmedlem, vid behov, när ärendets handläggning kräver det.

5. Beskrivning av arbetsmiljön

5.1 Social- och hälsovården

Arbetet kännetecknas av fysisk, psykisk, kognitiv och etisk belastning, skiftesarbete, smittorisker, exponering för kemikalier och hot- och våldssituationer.

5.2 Brand- och räddningsväsendet

Arbetet kännetecknas av fysiskt krävande insatser, rök- och värmeexponering, exponering för kemikalier, höga olycksrisker (t.ex. brand-, fall- och krosskador), traumatiska situationer och användning av (tung) specialutrustning.

5.3 Fastighet, stödfunktioner och förvaltning

Arbetet kännetecknas av fysisk, psykisk och kognitiv belastning.

6. Hot- och riskbedömning

Riskbedömning genomförs årligen, vid förändringar i verksamheten och före stora organisationsförändringar.

Metoder

- Riskbedömningar i Laatuportti
- Arbetarskyddsgranskningar
- Arbetsplatsutredningar

- Observationer och säkerhetsobservationer
- Personalkäter
- Genomgång av incident- och skaderapporter (Haipro)

Brandväsendets särskilda risker (utöver de ovanstående)

- Rök- och värmeexponering
- Kemikalier och farliga ämnen
- Trafikrisker vid utryckning
- Fallrisker vid höjdarbete
- Psykisk belastning vid traumatiska insatser
- Rök-, kemikalie- och vattendykning

7. Arbets- och säkerhetsanvisningar

- Introduktion och handledning i arbetet
- Utrustningsanvändning och underhåll
- Kemikaliehantering
- Första hjälpen
- Hot- och våldsrutiner
- Organisationens handlingsprogram
- Räddningsplaner
- Rutiner för ensamarbete och nattarbete

Utöver det har brandväsendet följande anvisningar:

- Rökdykning och andningsskydd
- Underhåll av fordon och utrustning
- Kemikaliehantering vid olycksplatser
- Insatsledning och kommunikation
- Säkerhetsrutiner vid övningar
- Psykosocialt stöd efter insatser

8. Utvecklingsområden

8.1 Social- och hälsovården, förvaltning och stödfunktioner

Ergonomi (fysisk och kognitiv), arbetsbelastning, hot och våld, introduktion, ledarskap.

Årets utvecklingsområden bestäms även genom att analysera fjolårets risker och uppgjorda skolningsplaner. (Riskbedömning, rapporter tas från Laatuportti)

Arbetarskyddet väljer också årligen olika teman enligt de behov som framkommit.

8.2 Brandväsendet

Ergonomi vid rökdykning, kemikaliehantering, psykosocialt stöd, utrustningsmodernisering, övningsverksamhet. Arbetarskyddet väljer också årligen olika teman enligt de behov som framkommit.

8.3 Utbildning

Arbetarskyddet stöder personalens tillgång och möjlighet till utbildning. Eftersom arbetarskyddsfullmäktigen analyserar hot- och olyckssituationer samt gör riskbedömningar kan de lyfta upp utbildningsbehov vid enheterna. Inom organisationen görs en skolningsplan för varje enskild enhet. Utbildningsbehov finns bland annat inom: ergonomi (fysisk och kognitiv), hot och våld, första hjälpen, rökdykning, fordonssäkerhet, stresshantering.

9. Samarbete

Arbetarskyddskommittén, arbetarskyddsfullmäktigen, räddningsledningen, företagshälsovården och närcheferna samarbetar genom gemensamma möten, säkerhetsvandringar, arbetsplatsbesök, personal-/enhetsmöten och arbetsvälmåendediskussioner.

10. Företagshälsovård

Företagshälsovården genomför bland annat arbetsplatsutredningar, hälsokontroller, rökdykarundersökningar samt handhar ärenden gällande rehabiliteringsstöd och psykosocialt stöd.

Arbetarskyddet och företagshälsovården samarbetar i frågor gällande t.ex. förebyggande arbete, riskbedömning och arbetsplatsbesök.

11. Beaktande av arbetarskydd i verksamheten

Arbetarskyddet integreras i upphandlingar, utrymmesplanering, personal- och ekonomiförvaltning, kommunikation och förändringsprocesser. Arbetarskyddet deltar i utvecklingsarbetet redan i planeringens inledande skede vid organisatoriska förändringar som påverkar personalen.

12. Uppföljning av arbetsförhållanden

12.1 Indikatorer

Se **Bilaga 1**.

12.2 Uppföljningsmetoder

- Månatliga analyser av olyckor, nära ögat-situationer och observationer

- Kvartalsvisa sjukfrånvarorapporter
- Kvartalsvisa arbetsrekommendations- och säkerhetsmätningar
- Årliga riskbedömningar
- Halvårsvis utbildningsuppföljning
- Årlig genomgång av brandväsendets övningsjournaler
- Arbetsvälmåendeundersökning (vartannat år)

12.3 Ansvariga roller

- Arbetskyddschef: övergripande ansvar
- Chefer: operativt ansvar
- Räddningsledning: brandväsendets uppföljning
- HR: personaldata och utbildning
- Företagshälsovård: förebyggande arbete, medicinska analyser
- Arbetskyddsfullmäktig: personalperspektiv

13. Uppdatering av verksamhetsplanen

Planen följs upp årligen i arbetskyddskommittén och uppdateras minst en gång per år eller vid större förändringar. Arbetskyddschefen ansvarar för uppdateringen.

BILAGA 1 – Indikatorer för arbetarskyddet (2026–2029)

Område	Indikator	Mätmetod	Målsättning
Arbetsplatsolyckor	Antal arbetsplatsolyckor per 100 anställda	Olycksfallsrapportering	–10 %/år
Nära ögat-situationer	Antal tillbud per månad	Digitalt system	+20 %/år
Säkerhetsobservationer	Observationer per månad	Digitalt system	+30 %/år
Riskbedömningar	Andel enheter med aktuell riskbedömning	Kontrollista	100 %
Introduktion	Andel nyanställda med introduktion	HR-system	100 %
Sjukfrånvaro	Totalt antal sjukdagar	HR-data	–5 %/år
Belastningsskador	Antal fall	Företagshälsovård	–8 %/år
Ergonomi	Användning av hjälpmedel	Enkäter/inventering	95 %

Område	Indikator	Mätmetod	Målsättning
Hot och våld	Antal incidenter	Rapportering	–10 %/år
Rökdykning	Genomförda undersökningar	Företagshälsovård	100 %
Övningstimmar	Timmar per brandman	Övningsjournal	Minst 40 h/år
Insatsrisker	Incidenter vid utryckning	Insatsrapporter	–10 %/år
Farliga ämnen	Exponeringshändelser	Rapportering	–15 %/år
Psykosocialt stöd / avlastningssamtal	Uppföljningar efter insatser/krissituationer	Räddningsledning TIKE	100 % vid behov
Arbetsklimat	Indexvärde	Enkät	+0,2/år

BILAGA 2 – Källförteckning: Lagar och föreskrifter

Nedan listas centrala lagar som denna verksamhetsplan baseras på:

Arbetarskydd och arbetsmiljö

- Arbetarskyddslagen (738/2002)
- Arbetsavtalslagen (55/2001)
- Arbetstidslagen (872/2019)
- Lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006)

Företagshälsovård

- Lag om företagshälsovård (1383/2001)
- Statsrådets förordning om företagshälsovård (708/2013)

Brand- och räddningsväsendet

- Räddningslagen (379/2011)
- Lagen om rök- och kemdykning (Atex-relaterade föreskrifter och arbetarskyddsmyndighetens anvisningar)
- Lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005)

Övriga relevanta lagar

- Dataskyddslagen (1050/2018)
- Förvaltningslagen (434/2003)
- Lag om offentlig upphandling och koncession (1397/2016)